

O'ZBEKİSTON OVOZI

İJTİMOIY-SİYOSIY GAZETA

• 2009-yil • 26-fevral • Payshanba • 25 (27.986) • www.uzbekistonovozi.uz • 1918-yil 21-iyundan chiqa boshlagan

ЎЗБЕКИСТОН – ТУРКМАНИСТОН:

ҚАДИМИЙ ҚАРДОШЛИККА АСОСЛАНГАН ҲАМКОРЛИК

Аввал хабар қилинганидек, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов тақлифига биноан Туркманистон Президенти Гурбангули Бердимұхамедов 24 февраль куни расмий ташриф билан мамлакатимизга келди

Ўзбекистон ва Туркманистон халқарини умумий тарих, муштапар маданияттың қардирялар бир-бирiga болғаб турады. Ўзбек ва туркман азалдан бир-біріншін маданияттың бойбыт, савдо-сотик қиыл, түй-томошаларда мемхон бўйлік қатнашиб келади. Аждодларимизнинг илмий ва адабий мероси ҳам ҳалқларимизнинг умумий мулки санаалади.

Мамлакатларимиз мустакилликка эришганидан кейин анъанавий дүстлик ва ҳамкорлик алоқалари янги замон руҳида ривожланна бошлади. Ўзаро муносабатларни ривожлантиришдан Ўзбекистон ҳам, Туркманистон ҳам бирдек манфаатдор. Мунтазам равишда олий даражадаги учрашувлар ўтиказиб келинаётгани бүннинг ёрқин тасдидидир. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 2007 йилинг 10 октябрь ойида давлат ташрифи билан Туркманистонга борди. 2008 йилинг 20 марта ойида эса Туркманистон Президенти Гурбангули Бердимұхамедов давлат ташрифи билан Ўзбекистонга келди.

25 февраль куни Дўрмон қароргожида Туркманистон Президентини расмий кутиб олиш маросими бўлди.

Олий мартабали мемхон шарафига фахрий коровул саф тортид. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ва Туркманистон Президенти Гурбангули Бердимұхамедов шохусуга кўтирилдишлар. Ўзбекистон ва Туркманистоннинг давлат мадиялари янгради. Президентлар фахрий коровул сафи одидан ўтилар.

Ислом Каримов ва Гурбангули Бердимұхамедов яккана-якка сухбатда Ўзбекистон – Туркманистон муносабатларига доир кенг кўллами масалалар, ўзларини қизиқтирган минтақавий ва ҳалқаро аҳамиятга молик муаммолар юзасидан атрофича фикр алмашдилар. Президентлар мамлакатларимиз ўзаро яқинлаштирадиган жиҳатлар талай. Бу Ўзбекистон ва Туркманистоннинг тинчликларвар ташки сийосидан, ҳалқаро майдонда бир-біринги кўллаб-куватлашидир.

Иқтисодий ҳамкорликнинг кўлами кенг. Ўзбекистонда ҳам, Туркманистонда ҳам нефть-газ саноати жадал ривожланиб, ҳорижий сармоядорлар билан ёқилиг-энергетика маҳмии соҳасидаги ҳамкорлик кўлами кенгаймоқда. Мамлакатларимиз бу соҳада иккى томонлама ҳамкорлик баробарида кўп томонлама лойӣҳаларда ҳам фаол иштирок этмоқда.

Иқтисодий ҳамкорликнинг яна бир мухим бўйини транспорт коммуникацияларидир. Ўзбекистон худуди орқали Туркманистонга, Туркманистон худуди орқали Ўзбекистонга юк ташилади. Мамлакатларимиз учини давлатлар учун транзит вазифасини ҳам ўтайди. Бу омиллар Ўзбекистон ва Туркманистонда транзит соҳасида йирик салоҳига мавжуд эканидан далоатларидир.

Президентлар минтақавий ҳавфисизлик масаласига тўхталиб, Афғонистондаги вазият юзасидан фикр алмашдилар. Ислом Каримов Афғонистонда фақат ҳарбий куч ишлаташ билан вазиятни барқарорлаштириб бўлмаслигини, кенг кўллами ҳалқаро ёрдам асосида иқтисодий вазифа ташкини ўтказиб келишади. Ўзбекистон, Россия, Қозғистон ва Туркманистон ўртасида Каспийдаги кўвуруни барпо этиш юзасидан келишуга эришилган. Ўзбекистон ўз худуди орқали ўтадиган Туркманистон – Хитой газ кўвуруни барпо этиш лойиҳасини кўллаб-куватлашидиги. Иккى лойиҳа ҳам Ўзбекистон ва Туркманистоннинг экспорт йўналишларини кенгайтиришга хизмат қилади.

Президентлар минтақавий ҳавфисизлик масаласига тўхталиб, Афғонистондаги вазият юзасидан фикр алмашдилар. Ислом Каримов Афғонистонда фақат ҳарбий куч ишлаташ билан вазиятни барқарорлаштириб бўлмаслигини, кенг кўллами ҳалқаро ёрдам асосида иқтисодий вазифа ташкини ўтказиб келишади. Ўзбекистон, Россия, Қозғистон ва Туркманистон ўртасида Каспийдаги кўвуруни барпо этиш юзасидан келишуга эришилган. Ўзбекистон ўз худуди орқали ўтадиган Туркманистон – Хитой газ кўвуруни барпо этиш лойиҳасини кўллаб-куватлашидиги. Иккى лойиҳа ҳам Ўзбекистон ва Туркманистоннинг экспорт йўналишларини кенгайтиришга хизмат қилади.

(Давоми 2-бетда)

Бугунги кунда иккى томонлама алоқалар Президент Ислом Каримовнинг 2007 йилда Туркманистонга давлат ташрифи аносида имзоланган Дўстона муносабатлар ва ҳар томонлама ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш тўғрисидаги давлатлараро шартномага мос рашида тараққий этмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ва Туркманистон Президенти Гурбангули Бердимұхамедов 25 февраль куни пойтактимиздаги «Ўзэкспомарказ»га ташриф буорди. Бу ерда Туркманистон Миллий кўргазмасининг тантанали очилиш маросими бўлиб ўтди.

ТУРКМАНИСТОН МИЛЛИЙ КЎРГАЗМАСИ

Маросимда иккى мамлакат алоқалари ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш тўғрисидаги давлатлараро шартномага мос рашида изчил ривожлантиришдан таъкидланди.

(Давоми 2-бетда)

ҚИШЛОҚ ТАРАҚҚИЁТИ

юрг ободлиги, турмуш фаровонлигига хизмат қиласди

Сиёсий ўкувни ташкил этишга ҳар доимигдан бошқача ёндашилди. Марказий Кенгаш хузуридаги сиёсий семинарнинг навбатдаги «Қишлоқ ҳаёти, маданиятини янги поғонага кўтариш – ЎзХДП электорати манбаатларига хизмат қиласди» мавзудаги машгулоти қишлоқ худудида ўтказилди. Тошкент туманинг Гуллистан қишлоғига кўрк бағишлаб турган Қишлоқ хўжалик касб-хунар коллежида партия Марказий Кенгаши ва Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси аъзолари, вилоят, туман, шаҳар қенгашлари раислари, депутатлик турӯхлари раҳбарлари, партия ҳамда қишлоқ фуқаролар йигини фаоллари ва электорат вакиллари жам бўлди.

Талбирда «Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлигига йили» давлат дастурида белгиланган қишлоқ аҳолисининг турмуш даражасини ошириши, улар манбаатини тўлақонли таъминлаш, қонунчилик асосласарини токомиллаштириш, янги турархойлар барпо этиш, ижтимоий соҳа биноларига куриш, янги иш жойларини яратишга қаратилган аниқ режалар ҳамда уни амалга оширишда партия ташкилотлари, депутатлик турӯхлари вазифалари ҳақида сўз борди.

ЎзХДПда сиёсий ва фуқаролик маърифати

ЎзХДП ҳаёти

ТАРФИБОТ МАСКАНИ

Партиямизнинг дастурий ғояларини кенг жамоатчилика етказишида ЎзХДП ташкилотлари қошидаги Ахборот-ресурс марказлари (АРМ)нинг ўрни катта.

2-бет >>>

ИҚТИСОДИЙ ИН҆КИРОЗ

бутун дунёнинг энг глобал муаммосига айланаштган бир пайтда Ўзбекистонда унга қарши амалга оширилётган изчил тадбирлар ўз натижаларини бермоқда.

3-бет >>>

Наврӯз – боқий қадрият

ДЕҲҚОН ДАЛА АЙЛАНАДИ

Анъанага қўра, деҳқонлар Наврӯзи олам байрам сайлини ўтказгандан кейин янги илленинг биринчи чоршанбасида (чоршанба «шоҳи куни, яъни барака куни деб тасаввур қилинган») далага биринчи кўш солишиган.

4-бет >>>

Ўз мухбирларимиз хабар қиласди

ТОЗА ИЧИМЛИК СУВИ ТАРМОҚЛАРИ УЗАЙМОҚДА

БУХОРО. Ромитан туманинг «Тарнаут» маҳалла фуқаролар йигинига қараша Кўйи Араблар ва Ҳужаобод қишлоқларига торттилган кўвурулардан тоза ичимлик суви оқа бошлиди. Бу кўпайлидан 345 хонадон баҳраманд бўлди.

Шунингдек, туман марказидаги Файзула Ҳужаев номли кўча аҳолиси ҳам эндиликда тоза сувдан фойдаланадиган бўлди. Шундай қилиб, «Сув оқова» туман бошқармасига қарашли водопровод таромоги 64 километр узунликка етди. Шу кунларда туманинг «Челонгу» қишлоқ фуқаролар йигини худудидаги 3 та қишлоқ ҳам узунлиги 8 километр бўлган сув кўвурулари ўтқизилмоқда.

Даврон БАҲРОНОВ

МАҲАЛЛАРГА КОМПЬЮТЕР ВА МЕБЕЛЬ ЖИҲОЗЛАРИ

НАМАНГАН. «Маҳалла» жамғармаси республика бошқарувининг қарорига кўра, жамғарманинг вилоят бўлуми жорий йил бошида мебель жиҳозлари ва компьютер техникилари етказиб берувчи ташкилотлар ўртасида танлов эълон қўлган эди.

Танлов комиссияси тақлифига биноан Намангандаги «Бозирғон карвони» масъулийти чекланган жамият орқали белгиланган аниқ манзили дастурга асосан вилоятдаги 50 та маҳалла фуқаролар йигинига мебель жиҳозлари, 15 тасига компьютер жамламалари етказиб берилди.

Носиржон ДЕҲҚОНОВ

ТАРАДДУД

СУРХОНДАРЭ. Шу йилнинг апрель ойида Термида кура бўйича ат-Термизий хотириасига багишлаб Президент сорини учун анъанавий ҳалқаро туронр ўтказилди. Айни пайдада вилоятда тўқизилини маротаба бўлиб ўтадиган мазкур нуғузли мусобака ҳозирлик ишлари бошаб юборилган.

– Ҳар иккى йилда бир маротаба ўтказиладиган мазкур мусобакани ўзасига савида ташкил этиш учун пухта тайёрлар кўрилмоқда, — дейди вилоят маданиятни спорти ишлари бошқармаси шурини чоршанба (чоршанба «шоҳи куни, яъни барака куни деб тасаввур қилинган») далага биринчи кўш солишиган.

Курбон ЖУРАНАЗАРОВ

ЎЗБЕКИСТОН – ТУРКМАНИСТОН:

ҚАДИМИЙ ҚАРДОШЛИККА АСОСЛАНГАН ҲАМКОРЛИК

Бирок бу чегара эмас. Соҳага биргалиқда сармоя жалб этиш орқали, яни йирик ҳалқаро консорциумлар тузиш ўйли билан Ўзбекистонда ҳам, Туркманистонда ҳам нефть-газ соҳасидаги икори кўйимчина кийматни маҳсулотлар ишлаб чиқариши ўйла қўйиш мумкин. Бу нефть-газ саноати кептирадиган даромадни бир неча хисса ошириш имконини беради.

Шу билан бирга, Ўзбекистон ва Туркманистонга сийёсий ва гуманитар манбаат ҳам келтиради. Чунки шу орқали давлатларимизнинг ҳамхалидиги мустаҳкамланади, иккি томонда янги иш ўринлари, янги инфраструктурумизнинг ишоотлари барпо этилади.

Таъкидланганнайдек, Ўзбекистон ва Туркманистон ҳалқаро транзит юк ташини борасида катта имкониятларга эга. Бу соҳадаги амалий ҳамкорлик туфайли йилига мамлакатларимиз худуди орқали ташиб ўтиладиган Ўзбекистон ва Туркманистонга тегиши экспортимпорт юклар ҳажми қарид 2,5 миллион тоннага етмоқда.

Қишлоқ ҳўжалиги ҳам устувор соҳалардан. Ўзбекистон ва Туркманистон ҳалқлари дехончилик, бодорчилик, узумчилик, чорвадорлик соҳасида бой таҳрибага эга. Иккى мамлакат селекция соҳасида катта муввафқиятларга етишишни.

Замонавий қишлоқ ҳўжалиги технологиялари борасида таҳрибага алмасиши иккиси томон учун ҳам фойдалана. Гурбангули Бердимухамедовнинг 2008 йил март ойидаги Ўзбекистонга давлат ташрифи чигорида имзоланган аргосаноат мажмуми соҳасида ҳамкорлик тўғрисидаги битим бунинг учун ҳуқуқий асос бўлади. Бу ҳужжатда Ўзбекистондан

Туркманистонга қишлоқ ҳўжалиги техникини етказиб. Беринш ҳам назардан туттигандан.

Муҳтасар айтганда, мамлакатларимиз нафасат замонавий қишлоқ ҳўжалиги технологиялари борасида таҳрибага алмасиши, айни пайтда агротехникага оид янгилашнишлар бўйича қўшима тадқиқотларидан ўтилади.

Фойдаланимлайтган имкониятларни ишга солиш чора-тадбирларини ишлаб чиқиши, ҳамкорликнинг янги йўналишларини очиши ва ривожлантириши Савдо-иктисодий, импий-техникавий ва маданий ҳамкорлик бўйича ҳукуматлараро кўшима комиссия зимиасига юланган.

Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги битим имзоланди.

Оммавий ахборот воситалари вакиллари билан учрашуда Ислом Каримов ва Гурбангули Бердимухамедов музокаралар очи, ўзаро ишонч ва ҳурмат руҳида, ишчан кайфиятда ўтганини, эришилган келишув ўзбекистон

— Туркманистон муносабатларини юнда ривожлантиришига, иккиси маросимидаги имкониятларидан хабардор бўлиш, янги қўшима лойиҳалар ишлаб чиқиши ва амалга ошириш имкониятларини ўрганишда ишлабкорларининг бундай анжуманларини ташкил этиши ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги битим имзоланди.

Туркманистон муносабатларини юнда ривожлантиришига, иккиси маросимидаги имкониятларидан хабардор бўлиш, янги қўшима лойиҳалар ишлаб чиқиши ва амалга ошириш имкониятларини ўрганишда ишлабкорларининг бундай анжуманларини ташкил этиши ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги битим имзоланди.

Музокарада гуманитар ҳамкорлик масалалари ҳам кўриб чиқиди. Албатта, бу йуналишдаги алоқаларни ривожлантириша ҳалқаримиз ўтасида маданий ҳамкорликнинг янги йўналишларини очиши, айнан дўстлик, ришталари мумхин аҳамиятига эга. Ўзбекистон ва Туркманистон ҳалқлари бир-бирининг адабийетини, маданийти ва санъатини яхши билади. Биргина мисол, Ўзбекистонда Маҳтумкули, Туркманистонда Навоий асрлари кириб бормаган хонадон йўқ, деса бўлади.

Ўзбекистон ва Туркманистоннинг маданият ва санъат намояндлари иккиси мамлакатда ташкил этиладиган фестиваль, кўргазма ва

кенгайтириш учун ҳам асос яратилиди.

Ўзбекистон Туркманистонга хизматлар, озиқ-овқат маҳсулотлари, меҳаник ускунлар, транспорт воситалари, шиши ва кора металл хамда улардан тайёрланган буюллар, оптика, асабоблар, кимё маҳсулотлари экспорт килали. Туркманистонда ўзбекистонга пластмасса ва ундан тайёрланган буюллар, хизматлар, минерал маддалар, ноограник кимё маҳсулотлари импорт қилинади. Албатта, иккиси томонламида саводдаги товарлар рўйхати бундан анча катта. 2008 йили ўзаро таҳрибага ўтасида ҳамкорлик ташкил 132,3 миллион АҚШ долларини ташкил қилди. Бу рақам 2007 йилдагига нисбатан 38 физ қўл бўлса-да, ҳали Ўзбекистон ва Туркманистон имкониятлари даражасида ишоотлари ўтасида ҳам кораатида.

Музокаралар якунида Ислом Каримов ва Гурбангули Бердимухамедов ўзбекистон — Туркманистон Кўшима баёнотига имзо чеқидилар. Мамлакатларимиз ўтасида озодликдан маҳрум этишга ҳўм килинган шахсларни жазо ўтасини давлат этириши учун топширши тўррисидаги шартнома, шунингдек, жиноятиликка карши курашища ҳамкорлик, давлатлар худудларидан гайриқонуни тарзда ҳозир бўйича. Олий мартабали мөхон хурдиятимиз, порлок истиқболимиз ва эзгу ниятларимиз рамзи бўлган Мустакиллик ва эзгулини монументи полига гул қўйди, мамлакатимизнинг бош майдонида амалга оширилган улан бунёдкорлик ва ободонлаштириш шахсларига юксас баҳо берди.

Ислом Каримов ва Гурбангули Бердимухамедов ўззасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда Президентлар ташаббуси билан ушбу комиссия мунтазам равишда махлислар ўтказиб келмоқда. Хусусан, Ҳукуматларо қўшима комиссия Миллий ҳафсизлик хизмати билан Туркманистон Давлат чегара хизмати ўтасида таҳрибага ўтасида ҳамкорлик тўғрисидаги тартиф, Ҳукуматларо қўшима комиссия зимиасига юланган. Сўнгти йилларда През

Такдимот

Мен билган ва курмат қиласиган маънавий жасорат соҳибларидан яна биро атокли олим ва жамоат оброи Озод Шарафиддинов эди.

Ўйлайманки, ўзин ўзбек харқонинг фарзанди деган ҳар кайси инсон ана шундай фидойи юртдошларимиз билан чексиз фарзанди, униб-ўсис келадиган болалари, шогирдларига маънавий жасорат тимсоли сифатига айлан мана шундай одамларни намуна килиб курсалади. Ва ҳеч шубҳасиз, умр бўйи элорта манфавти. Ватан истиқбоб учун курашиб яшидиган шундай қаҳрамон фарзандлари бор ҳалк ҳеч қачон кам бўлимайди.

Ислом КАРИМОВ

УЙФОҚ ҚАЛБ ХОТИРАЛАРИ

Етук адабиётшунос олим, публицист ва таржимон, Узбекистон Каҳрамони Озод Шарафиддиновнинг 80 йиллиги кенг нишонланавти.

Озод Шарафиддинов ҳақида кўп ва хўб гапирилган, ёзилганга ўхшайди. Аммо ҳар сафар домла эса олинганда, унинг янги-янги кўрарлари очилиб бораверади. Куни кечга Мирзо Улубек номидаги Ўзбекiston Milliy universiteti Маданият саройининг кичик залида Озод Шарафиддиновнинг «Маънавият» нашриёти томонидан чол этилган «Домлапар» номли китоби тақдимотида ҳам худди шундай будди. Ушбу тадбирида университет талабалари, профессор ўқитувчилари, ҳамда устозининг якинлари, дўстлари, кўплаб шогирдлари катнешади.

— Ушбу китоб университетимизнинг муҳтасар тарихига ўхшайди, — деди тақдимоти маросими чаро экан ўзбМУ ректори, профессор Гофур Мухаммедов. — Муалифнинг ушбу китобига ўзбек адабиётти вакиллари ҳақидаги фикр-таассусотлари жамланган. Уларнинг аксарияти бизнинг университетимиздан фолояйт кўрсатишган. Энг асосибиси, фикрлар жадду ҳам жонли берилган. Шундай келиб чишиб, ўзбек филологияси факультети билан қалишган холда «Ўзбек адабиётни танқидчилиги» тўғтаригани ташкил килидиган. Бу ерга домланинг муносиб издошлари етишиб чиқади, деган умидмади.

— Озод ака жуда ҳам меҳрибон эди, — деди адабиётшунос олим Иброрим Футоров. — Шогирдларни ҳар доим тенг кўрарди, барасигча меҳр-муруввуд кўрсатади. Уларнинг муммаларини ҳал этишга ёрдам берарди. Кенг маънода маърифатни инсон эди. Домла танқидчи, таржимон сифатига ўзбек адабиёттида чуқур изодлариди.

— Домла, айниска, охирги ўн йилликда кўп ишлар килди, — деди «Гафакур» журналининг бўлгичи, ёзувчи Эркин Аззам. — Ушбу китоб Озод аканига ўзи кўрган-бўлган ва эшитган замондошлари ҳақидаги ёзб ўтгурулганларидан бир кисми, холос. Китобга укишининг мактаб ва университетда таълим берган устозлари, тенгдош дўстлари, шогирдлари ҳақидаги эсаликлари кирифтади. Устознинг фарзанди филологияни номидаги Муҳаббат Шарафиддинова бу кўлэзмаларни йиғиб китоб шаклига келтиргани ногай сабоб иш бўлган.

Дарҳакиат, биз тағлардан ўзлашганимиз сари унинг салобатини, маҳбутини янада тайёрларо ҳис мазтим. Маънавиятимизга, адабиётимизга хисса қўшган эйлениларимиз ҳақидаги бу китоб устоз Озод Шарафиддинов ёд этилаётган шу кунларда нашр этилган айни муддо бўлди. Ишонамизи, бу китоб устознинг маънавий жасорати ҳақидаги тасаввурларимизни янада кенгайтишади, ўйғоқ қалб жасоратини англаб этишимизга хизмат килади.

Темур АЪЗАМ,
«Ўзбекистон овози» мухбери.

Наврӯз — боқий қадрият

Далага илк бор кўш чи қариш маросимини акс этирган археологик ёдгорликлар, хусусан, қоятошларга чизилган суратлар аҳоддоримиз бу урф-одатининг тарихий идизлари, шаклланиш жарайни ва моҳияти ҳақида сўз юритиш имконини беради. Хусусан, Фарғона водийидаги Саймалитошномли жойдан топилган қадимги қоятош суратлари орасида далаға биринчи марота кўш солиши манзараси тасвириланган лавҳалар борлиги ҳам ҳалқимиз орасида «шоҳ мойлар» ёки «бираинчи кўш» номи билан юритилган дехқончилар маросими жуда олис замонларга бориб тақалишини кўрсатади.

Саймалитош суратларида бир жуфт ҳўқиқини кўшга кўшиб ер хайдайтган дехқон образи тасвириланган 32 та лавҳани таҳлил қилган мутахассислар милоддан аввали III минг йилликнинг охири — II минг йилликнинг бозорида яшаб, Саймалитош петроглифларини чизб келдирган қабилалар асосан дехқончилар билан шугулланишганини аниқлади. Зоро, қоятошдаги чизигларда акс этирилган шамсий тимсоллардаги нурлар сони 7, 12, 13, 15, 28 тарзида изчилик тақрорланади. Бу эса дала ишларини бажариш муддатларини аниқ ифодаловчи анъанавий тақимини кўллаган аҳоддоримиз музайн астрономик ва математик билимга эга бўлган деб хулоса чиқаришга асос бўлади. Бу ёдгорликдаги кўш ҳайдаш холати тасвириланган суратларни «ритуал-этикаиди лавҳа» сифатига тасвиғлаган олимлар ўрта Осиё дехқончilik маданияти жуда қадимийлигини ётироф этади. Саймалитош материалларини тадқик этган олимлар бу қоятош суратларида баҳорда ер ҳайдаб, экин қиши маросими акс этирилганлигини ётироф этади.

Дарҳакиат, бу лавҳалар қадимиги дехқонларнинг эрта баҳорда ерга биринчи кўш солиши удумининг тасвири бўлди, ўзбек маросим фольваридаги кўштоб кўриниб туриши уларнинг самовийлиги, серокаслик тимсолларига алоқадорлигини кўрсатувчи бўлгли саналган.

Ўрта Осиё ҳалклари қадим замонлардан бўён эчки, кўнкор, олкор ва бошқа жониворлар шохига қандайдир сеҳри куч сифатига қараганлар. Тешиктош горида тогдан ийикилардаги ҳалқ бўлган дағи этган неандерталлар жасадиган бош томонига тақаларининг ўзини ярим ой шаклида териб кўйиш орқали ҳам ишонч-этикаидарни намоиш этишган. Муқаддас жойларда, шунингдек, айрик хонадонларда кўчкор ва олкорларнинг бурама шохларини осиб кўйиш анинаси ҳалқ қарашларининг сакланиб колган кўриниши хисобланади. Эрта баҳорда далаға биринчи кўш солёттандиган ўзини ярим ой шаклида тасвириланган. Маротаба кўшига кўшилганда ишларни ўтказгандан кейин янги йилнинг бўлгли ишларни ўтказади.

Охирни. Боши 21- ва 24-февраль сонларидан

ДЕҲҚОН ДАЛА АЙЛАНАДИ

Ҳўқиз ва бошқа жонзодларнинг узун, қайрила шохларни бўртириб чизилган. Саймалитош, Зараумат, Сармишой, Қарнаб, Букантов ва бошқа жойлардаги қоятошларга чизилган петроглифларда тасвириланган жониворлар шохининг бўртиб кўриниб туриши шохларни бўртиб кўшига кўшилганда ишларни ўтказади.

Кўш ҳайдайтган одамнинг кўриниш ҳам афсонавий персонажи кўфасини эслатади. Хусусан, Саймалитошдаги қоятошлардан бирига икки шохдор хўқизни кўшига кўшилганда далаға биринчи марта кўшини ўзига кўшилган. Бу эса Саймалитош петроглифларини колдирган қабилалар Иллошиб байрамидан кейин ўзинага кўшига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишларни ўтказади.

Саймалитошдаги кўш ҳайдаш лавҳаси тасвириланган петроглифларнинг дарёли барасида кўшини бошидан думли одам сурати тасвириланган. Бу эса Саймалитошдаги қабилаларни ўзига кўшилганда ишлар